



T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

7/52907 61-25

Sayı : E-69602026-610-00068950052 - 70397838
Konu : Soru Önergesi (7/52907)

27.12.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 18.10.2021 tarihli ve 43452547-120.07-E.896019 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, İzmir Milletvekili Sayın Av. Sevda ERDAN KILIÇ tarafından verilen 7/52907 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet MUŞ
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

AA5EC8F2-C5AF-420A-A3AB-1AE7932B9ED8

Adres: Üniversiteler Mah. Dumlupınar Cad. No.151 Çankaya/ANKARA

Faks No: (0312) 449 13 41

e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi: stratejigelistirmebaskanligi@gtb.hs01.kep.tr

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Bilgi İçin:Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: (0312) 449 1338



T.C.

TİCARET BAKANLIĞI

İzmir Milletvekili Sayın Av. Sevda ERDAN KILIC'a ait 7/52907 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-4) Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın "Vergi Ödevi" başlıklı 73'üncü maddesinin üçüncü fıkrası, "Vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülükler kanunla konulur, değiştirilir veya kaldırılır." hükmüne amir bulunmaktadır.

Anayasa'nın yukarıdaki hükmü çerçevesinde TBMM tarafından çıkarılan 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun Ek 2' nci maddesi ile 492 sayılı Harçlar Kanunu'nun k 1' inci maddesinde ise hangi döviz kazandırıcı faaliyetler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar ve işlemlerin damga vergisi ile harçlardan istisna olduğu açıkça tatat edilmiş bulunmaktadır. Bu çerçevede herhangi bir kuruma, şirkete veya kimseye dayanağını açıkça anayasa ve kanunlardan almayan bir vergi istisnası veya muafiyeti tanınmasını mümkün değildir.

Kanun koyucu tarafından anılan kanunlarla söz konusu döviz kazandırıcı faaliyetlerin damga vergisinden ve harçlardan istisna tutulmasının temel nedeni ise bu faaliyetlerin, bir takım mali yükümlülüklerden müstesna tutularak yabancı firmalar yerine yerli firmalar tarafından gerçekleştirilmesinin desteklenmesidir. Bunun yanı sıra döviz kaybettirme ihtimali olan faaliyetlerin de aynı yolla desteklenerek yerli firmalarca gerçekleştirilmesinin teşvik edilmesidir. Diğer bir deyişle, yerli ve yabancı isteklilerin katılımına açık kamu ihalelerinin, istisna sağlamak suretiyle yerli firmalarımızca yüklenilmesinin desteklenmesi, bu sayede bahse konu faaliyetlerin yabancı firmalar tarafından gerçekleştirilerek kâr transferi yoluyla Ülkemizden döviz çıkışının engellenmesi amaçlanmaktadır.

Vergi Resim ve Harç İstisnası Belgeleri (VRHİB) anılan kanun hükümleri çerçevesinde düzenlenmektedir. Hangi faaliyetler için hangi şartlar gözetilerek VRHİB düzenleneceği de anılan kanunlar ve bu kanunlara istinaden yayımlanmış bulunan ilgili karar ve tebliğler kapsamında hüküm altına alınmıştır. Bu çerçevede, Bakanlığımızın uygulamadaki temel fonksiyonu, vergi istisnasını belirlemek ve uygulamak değil, kanunla belirlenmiş bahse konu haklardan faydalanmak isteyen mükelleflerin kanunun bu haklardan faydalanmak için öngördüğü şartları haiz olup olmadığının tespitidir.

VRHİB müracaatları, ihaleli işlerde ihaleyi yapan kamu kurum ve kuruluşlarınca tanzim edilen belgeler de dahil olmak üzere müracaat sırasında ibraz edilen bilgi ve belgeler ışığında incelenerek yine anılan kanun ve mevzuat hükümleri çerçevesinde sonuçlandırılmaktadır. Müracaatlar kapsamında sunulması zorunlu olan bilgi ve belgelerin incelenmesi neticesinde mevzuat kapsamında öngörülen şartları sağlamayan hiç bir faaliyet için VRHİB düzenlenmemektedir.

Bu belgeye istinaden, belgenin geçerlilik süresi ve tutarı ile sınırlı olmak üzere, belgeye konu işle ilgili olarak damga vergisine tabi bir kâğıt (ihale kararı, sözleşme gibi) düzenlenmesi durumunda damga vergisi, Harçlar Kanunu'na tabi bir işlem (noter işlemi, tapu işlemi gibi) yapılması durumunda harç istisnası ve bankalardan kredi alınması durumunda banka ve sigorta muameleleri vergisi istisnası uygulanmaktadır. VRHİB'ne konu işin gerçekleşmemesi durumunda ise istisna uygulanan vergi, gecikme faizi ve cezasıyla birlikte geri alınmaktadır.

Belge konusu işe ilişkin olarak düzenlenen kâğıtlarda ve yapılan işlemlerde, belgede yazılı faaliyet tutarını geçmemek üzere kâğıtların ihtiva ettiği tutar üzerinden, ilgili kanunda öngörülen tutar ve nispette damga vergisi/harç hesaplanmakta, bu tutarlara istisna uygulanmaktadır. Firmaların ne kadarlık bir vergi istisnasından yararlandığı ise ancak belge süresinin sonunda belli olmaktadır.

Ayrıca, İhracat ve Diğer Döviz Kazandırıcı Faaliyetlerde Damga Vergisi Ve Harç İstisnası Uygulama Genel Tebliğ'in 7' inci maddesi 2' nci fıkrası hükümleri çerçevesinde; damga vergisi ve harç istisnası uygulayarak işlem yapan kuruluşlar istisna uygulaması sebebiyle ilgililerine ödettirilmeyen veya ödeme sırasında tevkif edilmeyen damga vergileri ile alınmayan harçları, işlemin yapıldığı veya vergiye konu kağıdın düzenlendiği tarihi takip eden 30 gün içinde mükellefin bağlı bulundukları vergi dairesine bildirmektedir. Bu süreçte uygulanan istisnalara ilişkin Bakanlığımıza bir bildirim yapılmamaktadır.

Bakanlığımıza intikal eden tüm VRHİB müracaatlarında müracaat tarihinde geçerli olan mevzuat hükümleri çerçevesinde ibraz edilen bilgi ve belgeler kapsamında gerekli incelemeler yapılmakta olup herhangi bir imtiyaz veya ayrımcılığa mahal verilmeksizin mevzuatta öngörülen şartları haiz olan tüm müracaat sahipleri için VRHİB düzenlenmektedir. Bu kapsamda yıllık ortalama 1.200 Adet VRHİB tanzim edilmektedir.

Adı geçen firmaların yüklenimlerinde kalan muhtelif işler kapsamında Bakanlığımıza intikal eden müracaatları ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde incelenerek uygun olan müracaatlar kapsamında VRHİB'ler tanzim edilmiştir.

Diğer taraftan, uluslararası ihaleye açılan kamu yatırımlarından savunma sanayi projelerine, turizm faaliyetlerinden uluslararası taşımacılık faaliyetlerine, yurt dışına yönelik müteahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik hizmetlerinden döviz karşılığı gemi, uçak, tır bakım ve onarım hizmetlerine kadar çok çeşitli ve farklı nitelikteki faaliyete yönelik olarak Bakanlığımızca VRHİB tanzim edilmektedir. VRHİB düzenlenen faaliyet tipleri 488 sayılı Kanun ve 492 sayılı Kanun' da düzenlenmiş olup "İhracat: 2017/4 sayılı Tebliğ" in 6' ncı maddesi 3' üncü fıkrasında da bu faaliyetler sayılmaktadır.

VRHİB alan firmalar kapsamında, cari yıl yatırım programında yer alan kamu yatırımlarını yüklenen müteahhit firmalar, savunma sanayi projeleri kapsamında üretim ve teslim yapan firmalar, turizm hizmetleri ile iştigal eden firmalar uluslararası taşımacılık yapan firmalar ve yurt dışına yönelik müteahhitlik, müşavirlik, yazılım ve mühendislik hizmetleri gerçekleştiren firmalar ağırlık oluşturmaktadır.